

سکه شناسی

آخوین شاهان ساسانی

بررسی های تاریخی و سکه شناسی در اواخر دوره ساسانی و
ابتدای ورود اعراب

نگارش:
امین امینی



پازینه یادآور پاکیهاست
www.pazinehpress.ir



میدان انقلاب، اول خیابان کارگر جنوبی، بن بست گشتاسب، شماره ۴ طبقه همکف
تلفکس: ۶۶۹۶۱۵۲۲ و ۶۶۹۷۵۲۴۶-۷ و تلفن همراه: ۰۹۸-۱۰۵۴-۰۹۱۲

www.pazinehpress.ir

چاپ اول: ۱۳۹۲

ناشر: پازینه

تمامی حقوق این اثر محفوظ است

نام کتاب: سکه شناسی آخرین شاهان ساسانی

پژوهش و طراح: امین امینی

ویراستار: مهدیه دستمالچی

لیتوگرافی: فارابی

چاپ: آرشی

صحافی: قبادی

شمارگان: ۱۰۰۰

قیمت: ۱۷۵۰۰۰ ریال

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۹۹۲۲-۸۷-۴

.....
عنوان و نام پدیدآور: امینی، امین، ۱۳۵۹-

عنوان و نام پدیدآور: سکه شناسی آخرین شاهان ساسانی / امین امینی.

مشخصات نشر: تهران: پازینه، ۱۳۹۲.

وضعیت فهرست نویسی: بیا

مشخصات ظاهری: ۲۰۰ ص.: مصرع، نقش، جدول

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۹۹۲۲-۸۷-۴

موضوع: سکه های ساسانی

موضوع: سکه شناسی -- ایران

رده بندی کنگره: ۱۳۸۷ ۲۸تالف/۳۷۶۴

رده بندی دیویی: ۷۳۷/۴۹۵۵

شماره کتابشناسی ملی: ۱۳۲۸۶۷۳

فهرست

پیش‌گفتار..... ۷

فصل نخست: کلیاتی پیرامون آخرین سکه‌های ساسانی

تاریخ‌گذاری در سکه‌های ساسانی..... ۱۰
شهر- محل ضرب سکه‌های ساسانی..... ۱۳
نام اختصاری ضربخانه‌ها، در آخرین سکه‌های ساسانی..... ۱۶

فصل دوم: آخرین شاهان ساسانی

هرمز پنجم (۶۰۱/۶۰۰م)..... ۵۲
قباد دوم (۶۲۸م)..... ۶۵
اردشیر سوم (۶۳۰-۶۲۸م)..... ۷۹
بوران (۶۳۱-۶۳۰م)..... ۱۰۲
خسرو سوم (۶۳۲-۶۳۱م)..... ۱۱۸
هرمز ششم (۶۳۳-۶۳۲م)..... ۱۲۵
آزمیدخت (۶۳۳/۶۳۲م)..... ۱۳۸
خسرو چهارم (۶۳۳م)..... ۱۴۳
یزدگرد سوم (۶۵۲-۶۳۳م)..... ۱۵۳

فصل سوم: دوران فترت

- ۱۷۶..... پایان کار ساسانیان
- ۱۸۳..... مقاومت مردم - شورش های محلی
- ۱۸۵..... سکه های فرخزاد
- ۱۹۳..... لوح تصاویر سکه های فرخزاد
- ۱۹۷..... منابع و مآخذ

پیش‌گفتار

کتاب پیش‌رو بخش‌هایی از کتاب پیشین نگارنده با عنوان «تاریخ و سکه در پایان امپراتوری ساسانی» است که سعی در بررسی آن دسته از وقایعی دارد که در یکی از حساس‌ترین دوره‌های تاریخ ایران روی داده است. در این راستا با بهره‌گیری از سکه‌ها که معتبرترین مدارک به جای مانده از این دوران هستند، کوشش شده تا خلأ موجود در منابع نوشتاری جبران شده و به راستی‌آزمایی اندک منابع باقی‌مانده، که بیش‌تر آن‌ها نیز به دست غیرایرانیان و اعراب نوشته شده، پرداخت و رخدادهای پایان دوره ساسانی، به ویژه پس از کشته شدن خسرو دوم (۲۸ م) تا انقراض این سلسله (۶۵۲ م) و نخستین دهه‌های حکومت ایران به دست اعراب، در حاله‌ای از ابهام قرار دارد. این بازه‌ی زمانی کوتاه، دربرگیرنده‌ی رخدادهای بسیاری است که سرنوشت ایران و در نهایت شرایط جهان آن روز را دستخوش تغییرات اساسی نمود.

شیوه‌ی پژوهش من در این کتاب آن است که با بهره‌گیری از داده‌های سکه‌شناختی و پیوند آن‌ها با تاریخ، به نتایج تازه‌ای دست یابم. در نتیجه با بررسی و آنالیز صدها سکه‌ی این دوره، موفق به تعیین دقیق‌تر محدودده‌ی زمانی و مکانی سلطنت آخرین شاهان ساسانی شده‌ام.

بخش نخست کتاب، دربرگیرنده‌ی کلیاتی پیرامون دانش سکه‌شناسی، گردآوری نام بیش از چهل ضرابخانه‌ی مربوط به آخرین سکه‌های ساسانی و

همچنین معرفی چندین ضرابخانه‌ی جدید است. در بخش دوم، تاریخچه‌ای از هر پادشاه آورده شده و سپس با کمک سکه‌های وی، میزان سلطنت و محدوده‌ی جغرافیایی حکمرانی‌اش تعیین شده است. در نهایت نیز با پرداختن به رخدادهای پس از مرگ یزدگرد و سکه‌های ضرب شده توسط حکام محلی ایرانی، جمع‌بندی کلی صورت گرفته است. در این پژوهش کوشیدم اطلاعات و داده‌های ارائه شده، برای یک سکه‌شناس و تاریخدان و هم‌چنین خواننده‌ی علاقه‌مند به مقوله‌ی تاریخ و سکه، مفید و پربار باشد.

در پایان لازم است سپاسگزار و قدردان دوستان و سرورانی باشم که با ارائه‌ی نظرات یا برخی تصاویر، در پربار ساختن این مجموعه مرا یاری نمودند؛ آقایان مجتبی زاده خراسانی، محمدحسن مجد، بهرام علاءالدینی، محمدتقی صفاری، حسن پاک‌ادیان، حسین رستگار، مرتضی نیکان، محمدحسین پالیزکار، کیوان صفدری.

هم‌چنین خود را مرهون یاری و پشتیبانی دلسوزانه‌ی همسر می‌دانم. از اندیشمندان عرصه‌ی تاریخ و سکه خواشتمندم در جهت برطرف کردن ایرادات این اثر، مرا از لطف و راهنمایی خویش محروم نسازند.

امین امینی

امرداد ۱۳۸۷